

Představujeme:

Klub vozíčkářů Petýrkova

Průkopník osobní asistence

Klub vozíčkářů Petýrkova (Praha-Chodov) je nestátní nezisková organizace, která už od roku 1992 poskytuje každodenní pomoc lidem s tělesným postižením.

Čtyřchodový sedmipatrový bezbariérový dům v Petýrkově ulici s 98 byty zvláštního určení byl dostavěn v roce 1988. V té době byla realizace samostatného bydlení pro lidi se zdravotním postižením velkým krokem vpřed. Na druhou stranu to přineslo potřebu nové služby pro obyvatele, kteří se o sebe nemohli sami postarat. Proto vznikla v srpnu 1991 nepřetržitá civilní pečovatelská služba a hned další rok bylo založeno občanské sdružení pod názvem Klub vozíčkářů Petýrkova (dále KVP), které provoz služby zajišťovalo.

Velký přelom v činnosti organizace znamenal rok 2004, kdy v České republice došlo k profesionalizaci armády, a tedy ke zrušení civilní pečovatelské služby. I přesto se podařilo poskytování služby s určitým omezením zachovat.

Následující léta byla velmi náročná, protože od roku 2008 organizaci neustále provázela nejistota při přidělování veřejných finančních prostředků. Navzdory tomu však nebyla osobní asistence dále omezována a v roce 2012 se dokonce rozšířil její provoz o noční směny, takže služba byla opět zajišťována v žádaném nepřetržitém provozu.

O rok později prošla organizace důležitou změnou právní formy, když se z občanského sdružení transformovala na

Bezbariérový dům Klubu vozíčkářů Petýrkova v Praze-Chodově

Foto: KVP

obecně prospěšnou společnost. Do postavení zakladatelů se dostali tehdejší členové výkonného výboru občanského sdružení: Dana Černá, Alžběta Šafránková, Kateřina Sedláková, Vlastimil Birčák a Tomáš Drábek (ředitel a vedoucí služby osobní asistence). Od roku 2014 je KVP členem Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a Asociace veřejně prospěšných organizací ČR.

Osobní asistence, která je v KVP non-stop poskytována, napomáhá především lidem s těžkým tělesným postižením v zajištění jejich psychické a fyzické soběstačnosti, s cílem umožnit jim v co nej-

vyšší možné míře zapojení do běžného života.

**Mgr. Tomáš Drábek:
Na prvním místě
je osobnost klienta
a potom teprve nějaký vozík**

Původně chtěl být leteckým mechanikem. V sedmnácti ale Tomáš Drábek sehnal brigádu jako osobní asistent u KVP a po deseti letech praxe se stal ředitelem této organizace. Jaký by měl být osobní asistent?

Kateřina Šafránková, dispečerka osobní asistence

Foto: J. Muladi

Tomáš Drábek, ředitel a vedoucí osobní asistence

Foto: J. Muladi

„Být dobrým osobním asistentem – to člověk nezíská akademickým kurzem, k tomu musí mít vlohy,“ říká Mgr. Tomáš Drábek. „Lidskost, spolehlivost, křesťanské hodnoty, empatie, selský rozum – to se nedá naučit. A už vůbec si nelze ve vztahu ke klientovi hojit vlastní problémy. Vždyť odpověď na otázku ‚kdo je tady pro koho‘ musí být naprosto jasná. Včetně toho, že nejdřív je tady osobnost klienta a potom teprve nějaký ortopedický vozík. Pravda, lidé na vozíku nemohou úplně všechno, ale mohou sebevědomě žít, přestože musí třeba trochu více plánovat. A proto jsou tady naše služby, abychom je v tom co nejvíce podpořili,“ vysvětluje Tomáš Drábek.

Ona ta lidskost ale také něco stojí...

„Jistě. Klienti platí 120 korun za hodinu – účtováno po minutách – a reálné náklady při našem pojetí osobní asistence jsou 550 korun na hodinu. Zde je navíc zapotřebí si uvědomit, že osobní asistenti, kteří přímou pomoc zajišťují, pečují o celé spektrum potřeb lidí se zdravotním postižením. Při poskytování těchto činností se setkávají s rozličnými požadavky, které vedou ke zvýšené fyzické a psychologické zátěži. Tato přemíra těžkých situací činí práci v přímé péči velmi náročnou, bohužel však českou veřejností mnohdy nedoceněnou. Proto bychom rádi naše zaměstnance adekvátně odměňovali a vytvářeli pro ně motivační systém oceňování i benefitů. A druhou stránkou téže mince, která je ovšem k nezaplacení, pak je spokojenost lidí s tělesným postižením, kteří by bez nás nemohli žít ve vlastních bytech, s vlastními klíči a jistotou, že se vždy dovolají pomoci.“

A co pomoc v případech těžkého handicapu?

„To taky samozřejmě umíme. Například lidé s těžkou kvadruplegií jsou schopni zde samostatně bydlet právě díky ne-

Petr Šlégr, býv. osobní asistent, poskytuje osobní asistenci Pavlu B. Foto: KVP

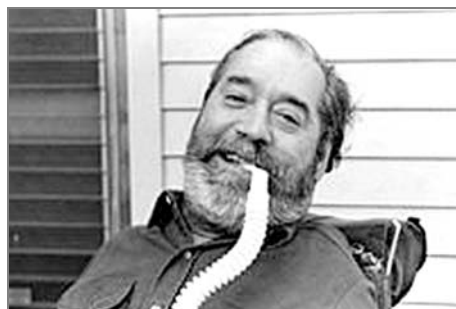
přetržité a spolehlivé pomoci. Naše služby poskytujeme osobám žijícím v lokalitě Prahy 11, především v komplexu bytů zvláštního určení v Petýrkově ulici a blízkém okolí. Nemůžeme je poskytovat akorát osobám nezpůsobilým k právním úkonům, lidem s mentálním postižením, duševním onemocněním, lidem závislým na alkoholu nebo jiných návykových látkách. Smluvně pak máme 69 klientů, vztahy s mnoha z nich jdou nad rámec osobní asistence. Souvisí s tím také fakt, že v návaznosti na stáží bychom rádi založili svépomocnou skupinu určenou pro rodinné příslušníky našich klientů, abychom jim více podali pomocnou ruku,“ říká o činnosti klubu Tomáš Drábek.

„Je toho opravdu hodně, co KVP svým klientům nabízí. Mezi základní činnosti patří například pomoc při přípravě jídla a pití, pomoc při přesunu, při oblékání a svlékání, při úkonech osobní hygieny i použití toalety, pomoc s úklidem a údržbou domácnosti, nákupy a běžné pochůzky či doprovázení. Klienti si také mohou zacvičit na motocyklu, využívat fyzioterapeutické služby nebo se účastnit římskokatolických a evangelických bohoslužeb. O tom, nakolik jsou spokojeni, pak vypovídá anketa na konci celé rubriky,“ uzavírá Tomáš Drábek.

Vznik a vývoj osobní asistence

Na počátku stáli Valící se kvadrouši

Independent Living (Nezávislý život) je hnutí, které na konci šedesátých let založil Ed Roberts společně se svými přáteli a studenty s tělesným postižením na universitě v Berkeley v Kalifornii. Říkali si Rolling Quads („Valící se kvadrouši“).

Ed Roberts († 1995)

V roce 1969 vytvořili program nazvaný „Strategie nezávislého života“ a začátkem sedmdesátých let vzniklo i první Centrum nezávislého života. Poskytovali tady služby lidem se zdravotním postižením, a to zejména vzájemné poradenství, informační servis a zprostředkování osobní asistence. Ke hnutí se postupně přihlásilo mnoho dalších států a vzniklo také Evropské hnutí sebeurčujícího života ENIL (The

European Network of Independent Living), které sdružuje evropská centra, vytváří koordinační a informační síť.

Zásady hnutí Independent Living (dále IL) formuloval Steven E. Brown ve Světovém institutu zdravotního postižení (WID):

„Abychom naplnili své právo na sebeurčení, naše možnosti výběru musí být dostatečně rozmanité. To neznamená, že lidé s postižením a bez něj mají stejné schopnosti nebo musí dělat věci stejným způsobem jako zdravá populace, ale znamená to, že nacházejí rovnocenné příležitosti. Sebeurčující způsob života klade důraz na to, že lidé s tělesným postižením mají v oblasti sociální, politické, ekonomické a kulturní možnost rovnocenného výběru stejnou jako osoby bez postižení.“ ▶

Hlavní zásady hnutí IL

1. Sebeurčující způsob života je proces vědomého sebezdokonalování, zvyšování sebedůvěry a emancipace. Tento proces umožní všem lidem s postižením dosáhnout stejných možností a plné účasti ve všech oblastech života společnosti.

2. Lidé se zdravotním postižením musí být schopni tento proces individuálně i kolektivně kontrolovat s využitím demokratických principů a na základě rovnoprávnosti.

3. Jako rovnoprávní občané musí mít lidé s postižením zabezpečeny základní lidské potřeby: stravu, hygienu, ošacení, bydlení, zdravotní péči, technické pomůcky, sociální služby, vzdělání, pracovní uplatnění, informace, komunikaci, dopravu a přístup do veřejných i kulturních zařízení, právo na sexualitu, právo ženit se a mít děti.

4. Hnutí musí pokrývat potřeby všech lidí s postižením, k sebeurčujícímu životu musí vést děti se zdravotním postižením již od mládí jejich rodiče.

5. Lidem se zdravotním postižením musí být dána rovnocenná příležitost, aby se podíleli na stanovení vlastních potřeb, na volbě a rozsahu kontroly.

6. Hnutí je proti systémům, které podporují závislost na ústavních zařízeních.

7. Osoby se zdravotním postižením se musejí samy podílet na výzkumu, vývoji, plánování a rozhodování o záležitostech, které jsou spojeny s jejich životem, a to na všech úrovních.

Heslem hnutí Independent Living je *Nejlepším odborníkem na svůj život je člověk sám*. Steven E. Brown k tomu dodává: „Každý jednotlivec a každé postižení je jiné, proto je každá osoba se zdravotním postižením jedinečná. Z toho důvodu staví hnutí na tom, že lidé, kteří mají nějaký handicap, jsou s ním nejlépe obeznámeni a jsou tudíž nejpoučenějšími odborníky, co se týká jejich potřeb a těžkostí. Tím se nemyslí, že zdravý člověk nemůže vědět, porozumět nebo se vcítit do toho, co je to mít postižení. Ale znamená to, že je mnohem pravděpodobnější, že tyto schopnosti bude mít osoba, která ho má.“

Stručná historie péče o osoby s postižením v České republice

U nás, podobně jako jinde, závisela sociální péče převážně na rodině a blízkých. Poprvé se o sociální péči hovoří v říšském policejním řádu Ferdinanda I. v roce 1552. Péče se podle něj poskytuje chudým s domovským právem v obci (v pastouškách, chudobincích či tzv. ra-tejnách). Za Josefa II. pak byly vyhláše-ny Dvorské dekrety, podle nichž se zřizo-valy farní chudinské ústavy. Systém chu-dinské péče pak fungoval až do roku 1956, kdy vstoupil v platnost zákon č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení. Následně podle zákona č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení (s prováděcí vyhláškou č. 102/1964 Sb.), byla sociální péče zařazena pod pojem služby a nadále poskytována pouze státními orgány.

Institut osobní asistence

V listopadu 1989 přijel ze SRN do Hodonína Milan Kadlec, jenž v roce

1968 emigroval, vystudoval fyzioterapii a po úrazu v roce 1980 byl upoután na ortopedický vozík. Pan Kadlec tenkrát přijel se svým osobním asistentem a stal se tak prvním, kdo mohl z vlastní zkušenosti hovořit o tom, o čem v České republice vozíčkáři dosud jen snili. Jeho rozsáhlé aktivity v oblasti pomoci handicapovaným vyústily v roce 2003 v develop-erský projekt „asistované žití“ s integrovanou pomocí „nezávislý život“ pro oso-by se zdravotním postižením v Německu, České republice a ve Švýcarsku.

Milan Kadlec († 2013)

V roce 1990 zavítaly do našich končin paní Marry van Dongen a paní Tine Kowenhoven z holandské odnože hnutí Independent Living. Seznámily s jeho zá-sadami několik členů Pražské organizace vozíčkářů (POV) a ti se rozhodli prosazo-vat je u nás. Praktickou představu o oso-bní asistenci a jejím využívání získali rov-něž ze Švédska, od pana Adolfa Ratzky.

POV se přihlásila za člena evropské větve Independent Living a její pracovní-ci – Zdenka Hanáková a Petr Vojtík – upravili pravidla podle svých představ. V roce 1991 začali poskytovat osobní asistenci deseti klientům POV. Zdenka

Hanáková měla od mládí velmi těžké zdravotní postižení a její matka, která se o ni od počátku starala, ubývaly síly. Tak Zdenka sama postupně poznávala, jak naléhavé je matčinu péči plnohodnotně nahradit.

Pravděpodobně prvním člověkem, kte-rý v Československu žil s osobní asisten-cí, byla Jana Hrdá.

Jana Hrdá († 2014) Foto: archiv VOZKA

Když v roce 1985 zemřela její matka, která se do té doby starala o ni a o její malé děti, začala ve své domácnosti orga-nizovat pod záštitou Okresního ústavu

Co je to osobní asistence?

Podle zákona o sociálních služ-bách (§ 39): „Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemoc-nění nebo zdravotního postižení, je-jichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnos-tech, které osoba potřebuje.“

Cílem poskytovaných služeb je po-moci člověku zvládat prostřednictvím osobního asistenta ty úkony, které by dělal sám, kdyby neměl postižení. Komplex služeb se skládá ze základ-ních prvků obligatorních (závazných): pomoc při hygieně, při stravování, sebeobsluze, pomoc při zajištění cho-du domácnosti, zprostředkování kon-taktu se společenským prostředím, pomoc při prosazování práv a zájmů.

Jeden uživatel přitom využívá službu jednoho asistenta.

Oproti tomu **terénní pečovatelská služba** zajišťuje úkony v předem do-hodnutém časovém úseku, a to zejmě-na v domácnostech osob nebo v zaří-zeních sociálních služeb. U této služ-by jeden pečovatel zajišťuje službu více klientům podle rozsahu dohodnu-tých úkonů.

Osobní asistentka Radka Slezáková Loukotová asistuje klientu Ivanu J.

Foto: KVP

sociálních služeb placenou osobní asistencí a mimo ni i dobrovolnou. Obdivuhodné je, že zásady, podle nichž se osobní asistence u Jany provozovala, byly totožné s těmi ve světě, ačkoli Jana nevěděla nic ani o hnutí Independent Living, ani o tom, že této službě se říká osobní asistence.

A když Zdenka Hanáková nabídla Janě Hrdé nejprve službu a později spolupráci, shledaly, že také pravidla POV byla takřka stejná. Byl tu další důkaz, že zásady skutečně odpovídají tomu, co lidé s postižením u nás potřebují. Proto se Jana spolu s pracovníky POV všemi silami začala snažit jak o rozšíření osobní asistence do celé republiky, tak o její uzákonění. (Mimo jiné – od roku 2010 byla členkou Vládního výboru pro zdravotně postižené občany.)

Pravidla, která vytvořili, byla postavena na čtyřech hlavních principech, tzv. „4D“:

1. **Delimitace:** Osobní asistence se poskytuje bez omezení úkonů, místa a času.

2. **Demedikalizace:** Osoba se zdravotním postižením se nepovažuje za nemocnou osobu a neposuzuje se podle diagnózy, ale zkoumají se její sociální potřeby. (Lékařskou pomoc vyhledává člověk s postižením pouze v případě zdravotních těžkostí, není tedy pouhým předmětem lékařské péče.)

3. **Deprofesionalizace:** Klient školí a instruuje své asistenty sám, asistenti nejsou profesionálové.

4. **Deinstitucionalizace:** Osoba se zdravotním postižením nemusí žít v zařízení nebo mít možnost sociálních služeb pouze prostřednictvím poskytovatelské organizace, ale řídí si osobní asistenci přímo, bez mezičlánku.

Další významná etapa osobní asistence začala s účinností zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Do něj se podařilo prosadit všechny čtyři hlavní principy osobní asistence a od té doby mohou uživatelé legálně řešit svou sociální nouzi (potřebu péče) pomocí osobních asistentů, které si sami našli, vybrali, vyškolili a průběžně je instruuji.

Lidskost, spolehlivost, transparentnost a nezávislost

Svou činnost KVP hradí ze tří hlavních zdrojů: třetina je generována vlastním provozem, třetina prostředků je získávána jako dary od jednotlivců, firem, nadací i nadačních fondů a třetinu tvoří dotace z veřejných prostředků.

„Ctíme pravidla etického fundraisingu,“ konstatuje ředitel klubu Tomáš Drábek. „Loni jsme signovali Etický kodex neziskové organizace pro jednání s dár-

ci, který se pro nás stal důležitým veřejným závazkem. Například získané dary využíváme zásadně v souladu s naším posláním a s vůlí dárce a především zveřejňujeme zřizovací listinu, výroční zprávu, finanční závěrku i audit hospodaření.

Zároveň ctíme naše hodnoty:

LIDSKOST chápeme jako dobrý a otevřený vztah k druhému člověku s ohledem na jeho důstojnost. Lidskost pro nás znamená také pomoc, empatii, trpělivost a respekt k jinému člověku bez rozdílu. Principy humanity a etické standardy máme zakotvené v závazných dokumentech naší organizace.

TRANSPARENTNOST je pro nás předpokladem seriózní a dlouhodobé spolupráce. Jako transparentní organizace chceme být důvěryhodným partnerem, který je plně odpovědný vůči svým klientům, zaměstnancům a donátorům. O každém důležitém rozhodování a zacházení se svěřenými prostředky vedeme jasné doklady a záznamy.

SPOLEHLIVOST chápeme jako projev vlastní profesionality a cestu k získání a budování vzájemné důvěry. Jako spolehlivý partner chceme být spojencem, který se k druhému neotočí zády, i když je v těžké situaci. Je pro nás důležité dostat za všech okolností svým závazkům a jednat v souladu s očekáváním druhých lidí se zřetelem na naše dobré jméno a pověst.

NEZÁVISLOST vnímáme ve smyslu sebeurčujícího způsobu života každého

člověka, jeho možnosti se rozhodovat a odpovídat za svůj život. I když naši klienti zůstávají závislí na pomoci druhých, mohou mít rovnocenné možnosti a příležitosti volby jako ostatní lidé. Sebeurčující život pro nás znamená nepřetržitou podporu, díky které se mohou lidé s tělesným postižením svobodně rozhodovat, kdy, kde a co budou chtít dělat. V pojetí nezávislosti se hlásíme k principům hnutí Independent Living,“ říká Tomáš Drábek. ▶

Tomáš Drábek u tabule sponzorů Foto: (di)

Provozní motomedu Marie Hrabalové s klientkou Danuší T.

Foto: J. Muladi

Půjčovna kompenzačních pomůcek

KVP má vlastní půjčovnu kompenzačních pomůcek. Ty si lze půjčit jak na krátkou dobu pro vyzkoušení, tak i na delší dobu, například v případě dočasné náhrady. Jde o mechanické vozíky, elektrický vozík, chodítka, hole a berle, toaletní i koupelnové pomůcky, sprchové křeslo, nájezdové ližiny, elektrický zvedák, různé pomůcky k přesunu nebo anti-dekubitní sedáky.

Zapůjčení pomůcek probíhá na dispečinku osobní asistence, kde jsou pomůcky uskladněné. „Pokud bychom náhodou neměli nějakou pomůcku k dispozici, umíme zprostředkovat kontakt na jiné půjčovny,“ říká Petr Křivánek s tím, že při přebírání pomůcky je vypůjčitel povinen vyplnit jednoduchou smlouvu o zapůjčení. „Jsme tady každý den od 8 do 15 hodin a uživatelé služby osobní asistence mohou v mimořádných situacích žádat o zapůjčení pomůcky nepřetržitě.“

Kontakt a další informace: Klub vozíčkářů Petýrkova, o.p.s., Petýrkova 1953 148 00 Praha 4, dispečink osobní asistence: tel.: 272 933 662, 721 142 445, info@kvp.cz, www.kvp.cz.

Petr Křivánek v půjčovně kompenzačních pomůcek
Foto: J. Muladi

Pro různé zájmové skupiny nabízí KVP po předchozí dohodě **prohlídku vlastního zázemí s výkladem**. Návštěvníci se tak seznámí s jednotlivými službami, cílovou skupinou i vizí organizace. Exkurze trvá přibližně 60 až 75 minut a v jejím závěru lze rovněž vyzkoušet některé kompenzační pomůcky jako třeba mechanický či elektrický vozík.

Prohlídku mohou využít například skupiny ze základních škol nebo škol s odborným zaměřením na sociální činnost. Počet účastníků je omezen na maximálně 10 osob a za exkurzi je účtováno jednorázově 500 Kč, přičemž počet účastníků cenu nemění.

Prestižní ocenění

V roce 2014 získal dlouholetý zaměstnanec KVP Petr Křivánek prestižní ocenění v Národní ceně sociálních služeb – Pečovatel roku, a to v kategorii Pracovník v terénních sociálních službách. Petr se ve své kategorii stal absolutním vítězem.

„Za prvé si myslím, že toto ocenění jde na vrub dobré práce celého kolektivu,“ komentuje úspěch Petr Křivánek, „a za druhé – to, jak pracuji, považuji za normální věc. Dělán to, co lidé potřebují a dvanáct let v KVP mě vyškolovalo po všech stránkách. Ovšem není to tak, že bych nad prestižním oceněním ‚ohrnoval nos‘, to v žádném případě. Samozřejmě jsem byl potěšen, nicméně není to důvod k usnutí na vavřínech.“

Dodejme, že v soutěži Neziskovka roku 2015 se Klub vozíčkářů Petýrkova dostal mezi 15 semifinalistů ze 115 přihlášených neziskovek z celé ČR.

Anketa

Co pro mě znamená Klub vozíčkářů Petýrkova?

Jarmila Baudišová, předsedkyně Nadačního fondu Avast:

„Dům v pražské Petýrkově ulici a celá jeho koncepce pro mě znamená zejména svobodu, samostatnost a plnohodnotný život pro ty, kterým k naplnění těchto slov chybí jen velmi málo – pohyb na vlastních nohou. I lidé na vozíku přece mohou žít ve svém vlastním bytě, ať už s rodinou, nebo bez ní, jsou ale věci, které sami nezvládnou a se kterými jim může pomoci asistenční služba, která je v tomto výjimečném domě k dispozici 24 hodin.“

Moc bych si přála, aby takových domů bylo více a i další vozíčkáři tak dostali šanci žít spokojeným, důstojným a plnohodnotným životem. A to je také důvod, proč se Nadační fond Avast rozhodl tuto skvělou myšlenku finančně podpořit.“

Milúše P., klientka osobní asistence:

„Jsem po těžké nehodě na motorce a po letech boje s různými zhoršujícími se problémy jsem usedla na ortopedický vozík. Dlouho jsem se bránila jiné pomoci než v rodině. Byla to hloupost, protože když jsem blíž poznala služby KVP, lituji, že jsem u nich nebyla jako klientka už dávno. Co stresu a traumat jsem si mohla ušetřit!“

Je to ve všech ohledech spolehlivá a fungující péče. Když jsem měla ‚nervy‘, že musím někam ven, přístup osobních asistentů byl takový, že strach zmizel. Naopak se těším ven, protože vím, že jim můžu za každých okolností důvěřovat. Všem, kteří nám v klubu pomáhají, moc děkuji...“

Eva A. S., klientka:

„Stejně jako pro desítky obyvatel místních bezbariérových domů nejpodstatnější význam KVP pro mě spočívá v poskytování osobní asistence. To znamená, že kdykoli potřebuji, mohu si v kteroukoli denní i noční dobu přivolat pomoc.“

Klub mi pomáhá v činnostech, které nemohu zvládnout sama a kterých postupem let přibývá. Mohu se věnovat výtvarné práci – manipulace s obrazy, balení a převoz exponátů na výstavy by bez pomoci osobního asistenta nebyly vůbec možné. Mám jistotu, že si mohu na dispečinku osobní asistence objednat doprovod, kamkoli budu potřebovat, a že osobní asistent ve sjednanou dobu skutečně zazvoní u dveří. Když potřebuji dohustit pneumatiky vozíku, připojit elektrický vozík k nabíječce, přivést vozík k lůžku, něco sundat, podat, namáhavě zvednout, osobní asistent se na přivolání vždy ochotně dostaví.

Díky poskytování této životně důležité pomoci vozíčkářům, zejména bydlicím samostatně, díky osobním asistentům a asistentkám klubu mohu bydlet v normálním bytě a žít svobodný život.“

Jarmila S., klientka:

„Smlouvu o poskytování osobní asistence mám s KVP uzavřenou více než deset let. Ze začátku jsem služby osobních asistentů používala málo, ale vždy jsem byla spokojená. Po zhoršení mého zdravotního stavu a po ukončení poskytování podobných služeb od jiné organizace v domě v Hornomlýnské ulici jsem našla pomocnou ruku u tohoto klubu. Díky ní mohu žít doma podle svých představ. Službu využívám denně, osobní asistenti ke mně dochází odpoledne. Kdybych bydlela v domě, kde klub přímo sídlí, využívala bych jejich služeb daleko víc. I tak mě moc pomohli a pomáhají, kdykoliv je o službu požádám. S osobními asistenty a s dispečery si rozumím, oboustranně si dokážeme vyhovět a někdy zažijeme i legraci, která je při této činnosti tolik vzácná.“

Martina L. K., stážistka:

„Stáž v klubu mi ukázala mnohé. Musím říct, že si velice vážím všech zaměstnanců, kteří odvádí obdivuhodnou práci. Pomoc, kterou poskytují, je velice důležitá a lidé se zdravotním postižením ji potřebují. Jsem ráda, že jsem mohla být na stáži právě tady.“

Celé téma připravil Jiří Muladi

Dejte nám tip na zajímavou organizaci lidí s postižením
Redakce: sefredaktor@vozka.org,
tel. 737 238 933